

Ert diarienummer: A2025/00628

**Regeringskansliet**  
Arbetsmarknadsdepartementet  
103 33 Stockholm  
[a.remissvar@regeringskansliet.se](mailto:a.remissvar@regeringskansliet.se)

**Handläggare NSPH:**  
Zarah Melander

Kopia till:  
[a.arm@regeringskansliet.se](mailto:a.arm@regeringskansliet.se)

## **NSPH:s yttrande över betänkandet En arbetsmiljöstrategi för ett förändrat arbetsliv (SOU 2025:73)**

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH) är en organisation som samlar patient-, brukar- och anhörigorganisationer inom det psykiatriska området. Nätverket har idag 14 medlemsorganisationer. Dessa organisationer är RFHL, RSMH, Riksförbundet Attention, Sveriges Fontänhus, Riksförbundet Balans, Schizofreniförbundet, Frisk & Fri, SPES, SHEDO, Suicide Zero, Svenska OCD-förbundet, ÅSS, FMN och Spelberoendes Riksförbund. Vi ser patienter, brukare och anhöriga som en oumbärlig resurs genom deras unika kunskap och anser att deras perspektiv och erfarenheter bör ha ett större inflytande över beslut och insatser som berör dem både på individ- och systemnivå.

### **Om utredningens uppdrag**

Utredningen har haft i uppdrag att ta fram ett förslag till regeringens arbetsmiljöstrategi för åren 2026–2030. Syftet med uppdraget har varit att ange inriktningen för regeringens arbetsmiljöpolitik, med fokus på att möta de utmaningar och möjligheter som ett förändrat arbetsliv medför. Utöver detta har utredningen även haft i uppdrag att föreslå fortsatta åtgärder för perioden 2026–2030 som på ett långsiktigt och hållbart sätt kan bidra till att strategins delmål får genomslag i arbetslivet.

NSPH är positiv till förslaget om en ny arbetsmiljöstrategi. I det följande utvecklar vi NSPH:s synpunkter kring betänkandet.

### **Fyra delmål föreslås**

Strategin föreslår fyra delmål: ett hållbart arbetsliv, ett hälsosamt arbetsliv, ett tryggt arbetsliv och ett innovativt arbetsliv. Flera åtgärder föreslås även för att stärka måluppfyllelsen av strategin, samt för att följa upp och utvärdera strategins genomförande. Bland annat föreslås att en nationell samordningsfunktion för arbetsmiljö ska inrättas.

NSPH delar utredningens bedömning om att en god arbetsmiljö är avgörande för samhällets långsiktiga utveckling. NSPH ser dessutom positivt på att området psykisk hälsa lyfts fram återkommande i betänkandet. Även att arbetet också utgått från den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention, och vidare att man tydligt betonar arbetslivets funktion gällande att kunna bidra till ökad psykisk hälsa såväl som suicidprevention.



Vi ser därför med tillförsikt på strategins ambitioner, men vill samtidigt betona att psykisk ohälsa inte kan förebyggas enbart genom dokument och riktlinjer. Det krävs resurser, prioriteringar och ett systematiskt stöd till chefer, skyddsombud och hela organisationen.

Om arbetsmiljöstrategin ska få verkligt genomslag i kampen mot arbetsrelaterad psykisk ohälsa måste den kopplas till konkret styrning, samordning och uppföljning – och inkludera de som faktiskt befinner sig i arbetsvardagen. Vi ser nu att det finns en risk att mycket ansvar läggs på enskilda arbetsgivare utan att de får tillräckligt med kunskap, stöd och ekonomiska förutsättningar för att kunna leva upp till intentionerna.

Vidare ser NSPH positivt på att åtgärder förslås för att stärka måluppfyllelsen av strategin, vilket vi ser som nödvändigt för att den ska få genomförande i praktiken.

### **Viktigt med tydligare fokus på jämställdhet, jämlikhet och inkludering**

NSPH välkomnar att strategin föreslås få ett förstärkt fokus på jämställdhet, jämlikhet och inkludering. Vi vet att dessa perspektiv är viktigt för att kunna få till en bättre arbetsmiljö för många som lever med psykisk ohälsa och/eller funktionsnedsättning.

För många i den grupp vi företräder krävs att arbetsmiljön och arbetssituationen erbjuder ett gott stöd, flexibla lösningar och anpassningar som utgår utifrån individens behov och förutsättningar. Arbetsmarknaden ställer generellt högre och högre krav, vilket innebär att arbetsmiljön såväl som stödet till individen också behöver förändras för att följa utvecklingen. Om inte en sådan förändring sker ser vi att det finns en stor risk att människor som lever med psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning hamnar i kläm, med risk för att hamna i utanförskap och därtill utveckla ännu mera ohälsa.

Utredningen betonar att kvinnor i större utsträckning än män är påverkade av bristfällig arbetsmiljö och arbetsmiljörisker av olika slag inom flera av delmålen i strategin. Ett exempel som förs fram är att kvinnor löper mer än dubbelt så stor risk att bli sjukskrivna för stressrelaterad psykisk ohälsa. NSPH känner dels igen denna bild från våra egna medlemsorganisationer, dels genom de undersökningar som vi genomfört inom området.

Här vill vi också särskilt lyfta fram anhöriga till personer med psykisk ohälsa, där vi ser att många anhöriga gör stora anpassningar i sitt arbetsliv för att bättre kunna stödja en närstående och att många dessutom drabbas av egen ohälsa. Genomgående ser vi dessutom att gruppen kvinnor gör större och mer omfattande anpassningar på grund av sitt anhörigskap. Att lyfta arbetsmiljön för anhöriga, i synnerhet för kvinnor, ser vi därför som särskilt viktigt.

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa, NSPH

Conny Allaskog  
Ordförande NSPH